ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΣΠΑ 2007-2013
Ε.Π. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εκπαίδευση Διευθυντικών Στελεχών

Σύγχρονα εργαλεία για τον σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών

Σύγχρονα εργαλεία για τον σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών

- Σκοπός
  - Η εξοικείωση με μία από τις βασικές οριζόντιες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία αποτελεί διακηρυγμένη προτεραιότητα και της ελληνικής διοίκησης: Την πολιτική για την καλή νομοθέτηση
  - Η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης αντίληψης για την έννοια της ποιότητας των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων
- Προσδοκώμενα αποτελέσματα
  - Η ανάπτυξη δεξιοτήτων στη χρήση των εργαλείων της καλής νομοθέτησης (ανάλυση επιπτώσεων, κοινωνική διαβούλευση κ.λπ.)
- Στην παρούσα ενότητα θα παρουσιαστεί
  - Η πολιτική καλής νομοθέτησης

Η έννοια της ρύθμισης

- **ΡΥΘΜΙΣΗ** είναι κάθε κανονιστικό κείμενο το οποίο η κυβέρνηση και κάθε άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο, σε οποιοδήποτε επίπεδο διακυβέρνησης, χρησιμοποιεί προκειμένου να ικανοποιήσει αιτήματα των επιχειρήσεων και των πολιτών, αλλά και να λύσει διαχειριστικά προβλήματα των ίδιων των νομοθετών.

- Οι ρυθμίσεις διακρίνονται σε **οικονομικές**, **κοινωνικές** και **διοικητικές**.

Η πολιτική καλής νομοθέτησης

- Η πολιτική καλής νομοθέτησης στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας των ρυθμίσεων είτε:
  - ✓ σε ατομικό ρυθμιστικό επίπεδο, είτε
  - ✓ στο επίπεδο των θεσμών παραγωγής της ρύθμισης, είτε
  - ✓ στο επίπεδο βελτίωσης της διαδικασίας παραγωγής της ρύθμισης.

Στόχοι της πολιτικής καλής νομοθέτησης

1. Η ακριβέστερη οριοθέτηση του προβλήματος.
2. Η ελαχιστοποίηση των βαρών στην Οικονομία και την Αγορά.
3. Η μεγιστοποίηση της διαφάνειας.
4. Η διεύρυνση της δημοκρατίας και της κοινωνικής συμμετοχής.
5. Η ενίσχυση της κυβερνητικής συλλογικότητας.
6. Η αναβάθμιση του Κοινοβουλίου.

Η ποιότητα των ρυθμίσεων

- Για να καταλήξουμε σε ρύθμιση υψηλότερης ποιότητας απαιτείται
  - να οριοθετηθεί με ακρίβεια το προς ρύθμιση πρόβλημα,
  - να ελαχιστοποιηθούν οι προκαλούμενες από τη ρύθμιση αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία και στην αγορά,
  - και να επιτευχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό διαφάνεια, κοινωνική συμμετοχή και συλλογικότητα σε όλες τις φάσεις κατάρτισης μίας ρύθμισης καθώς και στην εφαρμογή της.

Διαστάσεις της ποιότητας των ρυθμίσεων

- **Σχεδιασμός**
  - Η ποιότητα που αφορά στη φάση του σχεδιασμού μιας ρυθμιστικής παρέμβασης, αναφέρεται στην διαδικασία λήψης αποφάσεων
- **Ρυθμιστική δράση**
  - Απεικονίζει το επίπεδο της προσπάθειας κάθε κυβέρνησης να ρυθμίσει ορισμένα πεδία πολιτικής ή να βελτιώσει τα υφιστάμενα ρυθμιστικά πλαίσια.
- **Αποτελέσματα**
  - Αυτή είναι η πιο δύσκολη κατηγορία για να κρίνει κανείς την ποιότητα γιατί απαιτεί τη χρήση δεδομένων σχετικά με τις πραγματικές επιπτώσεις της ρύθμισης τα οποία συχνά δεν είναι διαθέσιμα.

Η πολιτική καλής νομοθέτησης στην Ε.Ε. και τον ΟΟΣΑ

- **ΟΟΣΑ 2001**
  - Η κανονιστική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα
- **ΕΕ 2001**
  - Έκθεση Mandelkern

Και οι δύο προσεγγίσεις σκιαγραφούν, με μικρές διαφοροποιήσεις, τις αρχές από τις οποίες θα πρέπει να εμφορείται κάθε προσπάθεια για καλή νομοθέτηση και υποδεικνύουν στα όργανα της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας τα κριτήρια και τα μέσα προς επίτευξή της.

Η καλή νομοθέτηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- Η καλή νομοθέτηση αποτελεί συστατικό της καλής διακυβέρνησης. Αυτό σημαίνει ότι οι ρυθμίσεις εκτός από αποδοτικές, αποτελεσματικές, συνεκτικές και απλές πρέπει επίσης να:
  - Τηρούν τις αρχές και τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης
  - Και να διασφαλίζουν την ισορροπία ανάμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος, το κοινωνικό κράτος και την οικονομική ανάπτυξη. Η διασφάλιση αυτής της ισορροπίας οδηγεί σε βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι αρχές της καλής νομοθέτησης

- ***Αναγκαιότητα***
  - Είναι απαραίτητη η κυβερνητική παρέμβαση για την επίλυση του προβλήματος?
  - Σκοπός είναι η αποτροπή του νομοθέτη από τη φυσική τάση να νομοθετεί συνέχεια
- ***Καταλληλότητα***
  - Προσδιορισμό ς εναλλακτικών λύσεων
- ***Φιλικότητα***
  - Να είναι η ρύθμιση προσαρμοσμένη γλωσσικά στο αισθητήριο του μέσου πολίτη, να είναι λιτή, σαφής και κατανοητή

Τα μέσα της καλής νομοθέτησης

Ανάλυση επιπτώσεων

Ανάλυση επιπτώσεων σημαίνει έκφραση των επιπτώσεων της ρύθμισης, σε

- Κόστη
- Οφέλη
- Διακινδυνεύσεις

Η ανάλυση επιπτώσεων δεν υποκαθιστά τη λήψη της απόφασης, αλλά αντίθετα ….

… την υποστηρίζει με γνώση και δεδομένα

Τι μπορεί να εξετάζεται στην Ανάλυση Επιπτώσεων

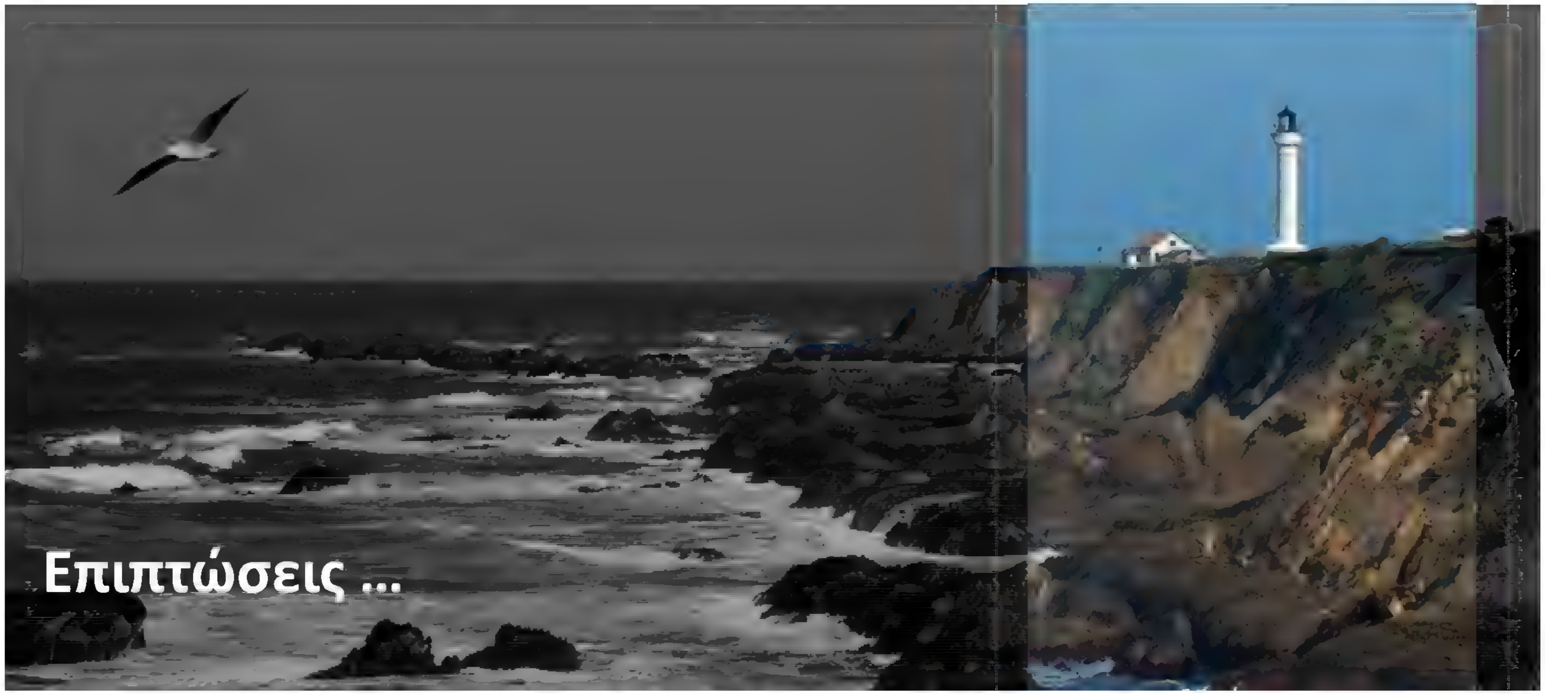

1. … στον προϋπολογισμό
2. … στην ανταγωνισμό
3. … στις μικρές επιχειρήσεις
4. … σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές
5. … σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες
6. … στη δημόσια διοίκηση

Πώς μετράται το κόστος

1. **Προσδιορισμός** της ταυτότητας εκείνων που αναλαμβάνουν το κόστος της ρύθμισης.
2. **Ανάλυση** των επιπτώσεων στην απασχόληση.
3. **Συγκεκριμενοποίηση** του κόστους ανά κοινωνική ή επαγγελματική κατηγορία
4. **Ανάλυση** του έμμεσου κόστους.
5. **Ποσοτικοποίηση** του κόστους της ρύθμισης με εκτίμηση και επιμερισμό του ανά έτος.

Πώς μετράται το όφελος

1. **Προσδιορισμός** της ταυτότητας εκείνου που επωφελείται.
2. **Συγκεκριμενοποίηση** του οφέλους.
3. **Ποσοτικοποίηση** του οφέλους (εξειδίκευση και αξιολόγηση ανά κοινωνική κατηγορία, προσδιορισμός εμμέσου οφέλους/ συμπληρωματικότητας, αναλογικότητα και διαφάνεια)

Διακινδύνευση

- Η διακινδύνευση εξετάζεται σε σχέση με το περιβάλλον, τους καταναλωτές, την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.
- Η εκτίμηση του κινδύνου περιλαμβάνει
  - τον προσδιορισμό του,
  - τις ιδιαίτερες συνθήκες που μπορούν να επιτρέψουν την εκδήλωσή του,
  - τη βλάβη και την ένταση/συχνότητα με την οποία αυτός μπορεί να εκδηλωθεί.

Αποτίμηση διακινδυνεύσεων

- Αποδεκτός κίνδυνος – μη αποδεκτός κίνδυνος
  - π.χ. OHSA (Occupational Health and Safety Authority): Σημαντική διακινδύνευση είναι οτιδήποτε θα μπορούσε να επιφέρει παραπάνω από ένα θάνατο σε κάθε 1000 εργαζόμενους οι οποίοι εργάζονται επί 45 χρόνια (1/45000 έτη)
- Σκοπός της αποτίμησης των διακινδυνεύσεων είναι ο προσδιορισμός του κινδύνου που είναι κοινωνικά αποδεκτός και του κόστους που η κοινωνία είναι διατεθειμένη να καταβάλλει για τον περιορισμό των κινδύνων σε αυτό το αποδεκτό επίπεδο.
  - Η κοινωνική διαβούλευση και η διαφάνεια είναι ο τρόπος προσδιορισμού του αποδεκτού κινδύνου.
  - Υπευθυνότητα, λογοδοσία

Η εγκύκλιος Υ190/2006

Η εγκύκλιος Υ190/18.7.2007 με θέμα «Νομοθετική πολιτική και αξιολόγηση ποιότητας και αποτελεσματικότητας νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων» προσδιορίζει τις αρχές και τις διαδικασίες της καλής νομοθέτησης.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 – 2013»

Στρατηγικός στόχος του Ε.Π. είναι η βελτίωση της ποιότητας της διακυβέρνησης μέσα από την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των δημόσιων οργανώσεων, καθώς και την ενίσχυση της λογοδοσίας και της επαγγελματικής ηθικής μέσω της διεύρυνσης της κοινωνικής διαβούλευσης και συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων.

Αναβάθμιση των δημόσιων πολιτικών, εκσυγχρονισμός του **ρυθμιστικού** πλαισίου και των δομών της Δημόσια Διοίκησης

Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης

Ενδυνάμωση των πολιτικών ισότητας σε όλο το εύρος της δημόσιας δράσης

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Ειδικοί στόχοι του άξονα Ι

Αναβάθμιση δημόσιων πολιτικών

Ενδυνάμωση των μηχανισμών σχεδιασμού και εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών

Προώθηση των αρχών της διαφάνειας και της λογοδοσίας

Βελτίωση της ποιότητας των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων

Βελτίωση της ποιότητας της εξυπηρέτησης των συναλλασσόμενων με τις δημόσιες υπηρεσίες πολιτών και επιχειρήσεων

Τα έργα σημαίες για την αναβάθμιση των δημόσιων πολιτικών

Μονάδες τεκμηρίωσης και κεντρική «Μονάδα ελέγχου ποιότητας Ρυθμίσεων»

Μοντελοποίηση διαδικασιών εφαρμογής του νέου υπαλληλικού κώδικα

Κωδικοποιήσεις

Μείωση διοικητικών επιβαρύνσεων

Γενικός στόχος 2

Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης

Ε.Σ.2.1:

Ενίσχυση της πολιτικής ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων μέσω διαρθρωτικών και θεσμικών αλλαγών.

Ε.Σ.2.2:

Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης για την υποστήριξη θεσμικών και διαρθρωτικών αλλαγών στη Δημόσια Διοίκηση

Γενικός στόχος 3

Ενδυνάμωση των πολιτικών ισότητας σε όλο το εύρος της δημόσιας δράσης

Ε.Σ.3.1:

Η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών ισότητας, και των μηχανισμών και δομών εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης για θέματα ισότητας των φύλων

Ε.Σ.3.2:

Η ενδυνάμωση της θέσης των γυναικών στο δημόσιο και κοινωνικό τομέα

Τυποποιημένο μοντέλο κόστους (Τ.Μ.Κ.)

- Το Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους είναι μια **ποιοτική** μέθοδος μέτρησης των διοικητικών βαρών
- Το μοντέλο μετρά διοικητικά βάρη που επηρεάζουν **ιδιωτικές** επιχειρήσεις.
- Πως εφαρμόζεται το μοντέλο:
  - Ελέγχονται οι κανονιστικές πράξεις που βρίσκονται σε ισχύ και εντοπίζονται εκείνα τα σημεία τους που υποχρεώνουν τις επιχειρήσεις να παρέχουν κάποια πληροφορία στις αρχές ή σε τρίτους.
    - Οι επιχειρήσεις ξοδεύουν χρήμα και χρόνο για τη συλλογή της πληροφορίας

Διοικητικά βάρη

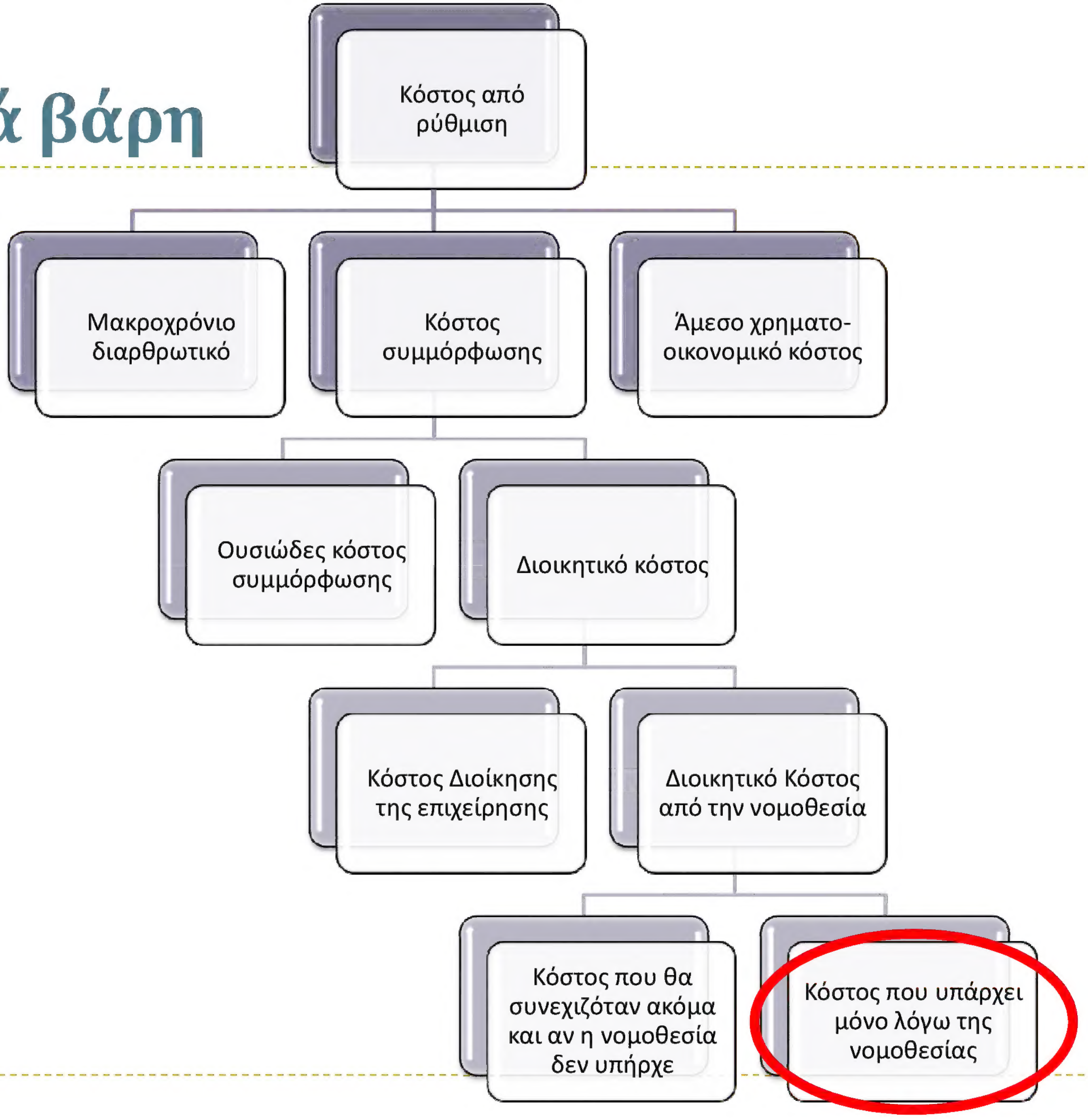

Τ.Μ.Κ.: Ανάλυση που προηγείται της συλλογής δεδομένων

- Προσδιορίζω τις απαιτήσεις του νόμου
- Προσδιορίζω ποιες από αυτές είναι απαιτήσεις και άλλων ρυθμίσεων
- Προσδιορίζω τις διοικητικές δραστηριότητες στις οποίες υποχρεούνται οι επιχειρήσεις
- Προσδιορίζω τις σχετικές παραμέτρους κόστους
- Προσδιορίζω ποιοι τομείς επιχειρήσεων επηρεάζονται από τη ρύθμιση

Τ.Μ.Κ.: βασικές έννοιες

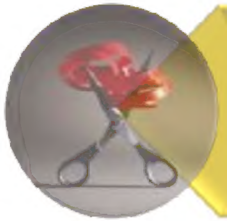

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

- Έμμεσο κόστος που προκύπτει από τη συμμόρφωση σε Υποχρεώσεις Πληροφόρησης του ρυθμιστικού πλαισίου

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ (Υ.Π.)

- Υποχρέωση από το νόμο για παροχή/αποθήκευση πληροφοριών

ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (Α.Δ.)

- Κάθε στοιχείο πληροφόρησης που είναι αναγκαίο για τη συμμόρφωση με μια Υ.Π.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (Δ.Δ.)

- Κάθε δραστηριότητα που πρέπει να γίνει για να συγκεντρωθεί η πληροφόρηση για την Α.Δ.

ΤΜΚ: τρόπος μέτρησης διοικητικού βάρους (Δ.Β.)